

Remiss Skattelättnad för arbetsresor - en avstånds-baserad och färdmedels- neutral skattereduktion för längre arbetsresor

Dnr 02402-2019

Förslag till beslut

Regionstyrelsen godkänner föreslaget yttrande.

Sammanfattning

En kommitté har haft uppdraget att komma med förslag till förändring av reseavdragssystemet.

Kommitténs direktiv var att undersöka vilka förändringar som skulle krävas för att systemet skulle gynna ett mer miljövänligt resande, samt vara enklare att administrera och övervaka. Samtidigt som systemet skulle bidra till regionförstoring och underlätta rörligheten på arbetsmarknaden.

Förslaget som kommittén presenterar innebär att det nuvarande reseavdraget ska avskaffas, och ersätts av en skattereduktion. Skattereduktionen ska vara färdmedelsneutral och oberoende av inkomst och marginals-katt. Den ska gynna resor med kollektivtrafik, men inte försämra villkoren för skatteskyldiga som på grund av olika orsaker måste använda egen bil.

Region Norrbotten anser att den sammantagna bilden för Norrbotten som län och Region Norrbotten som arbetsgivare är tvådelad. Regionen är positiv till att systemet ses över, men förslaget som kommittén presenterar bör omarbetas. Kommittén bedömer att gruppen som missgynnas av förslaget inte är stor, men för Region Norrbotten är detta en viktig fråga. Signalvärdet ska heller inte bortses, skillnader mellan landsbygd och stad är idag en ytterst aktuell fråga. Att försämra förutsättningarna till skattelättnader för boende i glesbygdskommuner sänder fel signaler.

Ärendet

Regeringen tillsatte 2017 en kommitté med uppdrag att undersöka och lämna förslag på förändring av reseavdragssystemet. Som orsak till detta anges att det nuvarande regelverket gynnar storstadsregioner och pendlare som använder bil, samt att system är svårt att kontrollera och övervaka.

Nuvarande regelverk

Idag får skäligena utgifter för resor mellan hemmet och arbetsplatser dras av. Förutsättningen är att avståndet mellan hem och arbetet är så långt att transportmedel måste användas. Enligt skatteverkets allmänna råd ska resor med allmänna färdmedel till den lägsta möjliga kostnaden användas. Kostnad för resor med egen bil får dras av med en schablonkostnad på 18kr/mil,

under förutsättning att det innebär en tidsvinst på minst två timmar per dag och att avståndet är minst fem kilometer. Det finns också möjlighet att dra av kostnaden för resor med tjänstebil, förmånsbil, moped och cykel. För skatteskyldiga som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning gör arbetsresor med egen bil eller förmånsbil gäller inte reglerna för tidsvinst eller specifika avstånd. Avdraget gäller endast skäligena utgifter som överstiger grundavdraget på 11 000kr. Avdrag görs från skattebetalarnas förvärvsinkomst. Värdet av avdraget motsvarar den skatt som skulle ha betalats in på inkomsten, vilket betyder att avdragets värde är en spegelbild av den skatteskyldiges marginalskatt. Har den skatteskyldige en högre marginalskatt får hen en högre skattelättnad.

Förslag om skattelättnad för arbetsresor

Nuvarande reseavdraget avskaffas, och ersätts av en färdmedelsneutral skattereduktion, oberoende av inkomst och marginalskatt. Förslaget ska förenkla handläggning, kontroll och samtidigt gynna mer miljövänligt resande. Samtidigt som det ska bidra till regionförstoring och underlätta rörligheten på arbetsmarknaden. Det innebär att den skatteskyldiges uträknade skatt minskas med skattereduktionens faktiska belopp. Istället för ett grundavdrag (11 000kr) införs begränsningar på minsta antalet dagar (59st). Reduktionen är därmed oberoende av inkomst och marginalskatt, under förutsättning att det finns skatt att reducera. Förslaget är också färdmedelsneutralt vilket innebär att en schablonersättning räknas ut oavsett färdmedel.

Förslaget i korthet:

- Skattereduktion med 60 öre för alla arbetsresor oavsett färdmedel över 30 km och upp till 80 km enkel väg. Maximalt 210 dagar per år. Vid färre resdagar än 59 medges ingen reduktion
- Vid bristande kollektivtrafik medges ytterligare 20 kr per resdag för avstånd över 30 km, samt 60 öre per km för avstånd mellan 30 till 150 km. Förutsatt en tidsvinst på 2,5 timmar, enkel väg.
- Skatteskyldiga som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning måste använda bil får skattereduktion för avstånd som överstiger 10 kilometer istället för 30 kilometer.
- Avdrag för trängselskatt avskaffas.
- Arbetsgivare ska lämna uppgifter om arbetsplatsens adress i arbetsgivardeklarationen.

Konsekvensbedömning

Kommittén gör bedömningen att 780 000 skatteskyldiga kan ta del av reduktionen, vilket är ca 150 000 färre än vid de nuvarande reseavdraget. De stora vinnarna är de som samåker och samtidigt uppfyller kraven vid bristande kollektivtrafik. Mot tidigare skatteavdrag gynnas även låg och medelinkomsttagare som har lägre marginalskatt. Skatteskyldiga som gör resor längre än 150 kilometer har inte möjlighet att göra avdrag för exempelvis flygbiljetter eller tågbiljetter. I vissa fall kan det innebära stora ekonomiska försämringar från dagens regelverk. Utifrån kommitténs uträkning tjänar de

flesta som reser över 30 kilometer enkelväg till arbete på det nya regelverket. Kommittén gör bedömningen att arbetsresande med kollektivtrafik bör öka med ca 3 procent och arbetsresandet med bil bör minska ca 2 procent. Arbetsresande med gång och cykel bör öka med ca 1 procent. I förslaget görs bedömningen att skattebortfallet för staten blir ca 4,9 miljarder kr per år, vilket är ca 1 miljard mindre än med dagens system.

För Norrbottens län

Norrbotten är ett geografiskt stort län där vissa delar har bristande eller helt saknar kollektivtrafik. Skatteskyldiga med kortare resväg än 30 km tappar helt möjligheten till avdrag. De som hamnar under gränsdragningen på 2,5 timmar, får också betydligt mindre än idag.

För Region Norrbotten

För Region Norrbotten som arbetsgivare kan förslaget innebära försvårad rekrytering av undersköterskor och sjuksköterskor i malmfälten, där konkurrens från lokala arbetsgivare gör det svårare att locka till resor mellan byar och tätort. Även rekrytering av läkare och andra höglöneyrken kan försvåras, kopplat till sämre möjligheter för reseavdrag.

Regionens synpunkter

Norrbotten är ett geografiskt stort län med stora regionala olikheter. I många kommuner är medborgarna helt beroende av bilen som transportmedel, och samåkning är inget fungerande alternativ. Region Norrbotten anser att förslaget i detta fall blir felriktat och motverkar sitt syfte att förstora regioner, och att det istället direkt missgynnar vissa skatteskyldiga i glesbygdskommuner. Region Norrbotten som arbetsgivare har brist på specialistkompetens. Som en följd av förslaget finns en risk att kompetensförsörjningen av läkare och andra höglöneyrken kan försvåras, som en följd av de försämrade förutsättningarna för att pendla längre sträckor. Även rekrytering av andra yrkeskategorier kan försvåras. Den lokala konkurrensen från kommuner och privata aktörer, gör att sjuksköterskor och undersköterskor kan välja andra arbetsgivare, om de ekonomiska förutsättningarna för att pendla till våra sjukhus försämras.

Den sammantagna bilden för Norrbotten som län och Region Norrbotten som arbetsgivare är tvådelad. Regionen är positiv till att systemet ses över, men förslaget som kommittén presenterar bör omarbetas. Kommittén bedömer att gruppen som missgynnas av förslaget inte är stor, men för Region Norrbotten är detta en viktig fråga. Signalvärdet ska heller inte bortses, skillnader mellan landsbygd och stad är idag en ytterst aktuell fråga. Att försämra förutsättningarna till skattelättnader för boende i glesbygdskommuner sänder fel signaler.

Ett förslag är att sänka avståndsgränsen och tidsvinstgränsen vid bristande kollektivtrafik från 30 till 5 km och från 2,5 till 2 timmar. På så sätt skulle förutsättningarna att bo och arbeta i glesbygden inte försämras från idag.

Bilagor:

Remissyttrande skattelättnad för arbetsresor. En avståndsbasead och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor

Protokollsutdrag skickas till:

Regiondirektören

Ekonomi- och planeringsdirektören